

N:o 4.

Ank. till Riksd. kansli den 2 april 1894, kl. 2 e. m.

Konstitutionsutskottets utlåtande, i anledning af väckt motion om ändrad lydelse af § 65 riksdagsordningen.

I motion n:o 143 inom Andra Kammaren har herr *J. Mankell* föreslagit förändring af riksdagsordningen i syfte att i frågor, som icke afse grundlagsändringar eller äro af beskaffenhet att böra afgöras genom gemensam omröstning mellan kamrarne, Första Kammaren skulle ega allenast suspensivt veto mot Andra Kammarens beslut.

Detta förslag är i motionen affattadt sålunda:

»att Riksdagen till grundlagsenlig hvila måtte antaga följande tillägg till § 65 i riksdagsordningen:

Har i andra frågor, som icke afse grundlagsändringar, Andra Kammaren vid tre på hvarandra följande lagtima riksdagar, åtskilda genom nya val i hela riket till samma kammare, fattat likalydande beslut, vare det samma Riksdagens beslut, ändock det icke af Första Kammaren biträdes.»

Motionärens förevarande framställning är af den genomgripande natur, att densamma åsyftar en fullständig omhvälfning af magtfördelningen mellan kamrarne och ett uppgifvande af grundsatsen om desamma lika behörighet och myndighet i alla frågor, hvilken utgör en af grundvalarne för vårt nuvarande representationsskick. Ehuruval i åtskilliga främmande länder med tvåkammersystem den afdelning af representationen, hvilken i svenska Riksdagen motsvaras af Andra Kammaren, med afseende å vissa frågor eger större myndighet än den öfre kammaren, finnes dock, såvidt utskottet har sig bekant, icke någon författning, som tillägger en del af representationen ett företräde i fråga om lagstiftningsmagten jemförligt med det, motionären velat inrymma åt Andra Kammaren, ett företräde, hvilket komme att blifva desto mer afgörande, som Första Kammaren skulle förlora sin likställighet med afseende å beslutanderätten till och med i fråga om de lagar, af hvilka kammarens sammansättning är beroende.

Den större behörighet, som i vissa länder tillkommer den undre kammaren, synes i de flesta fall vara föranledd af saknaden af verksamt inflytande från folkets sida på den öfre kammarens bildande. Hos oss deremot förefinnes icke denna anledning till ett stadgande i nu föreslagna riktning, utan likheten beträffande de båda afdelningarnas inom representationen sammansättning måste, såsom redan vid den nya riksdagsordningens framläggande påvisades, betraktas såsom grunden för desammas likställighet. Hvad motionären till stöd för sin framställning anfört finner utskottet icke innefatta giltiga skäl för en rubbning af ifrågavarande grundsats, och då utskottet sålunda ogillar sjelfva grundtanken i motionen, anser utskottet sig sakna anledning att framställa de anmärkningar, hvartill förslagets affattande kunde föranleda.

Utskottet hemställer alltså,

att motionen icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 30 mars 1894.

På utskottets vägnar:

O. BERGIUS.

Reservationer:

af herrar *Gustaf Berg*, friherre *Wrangel von Brehmer*, *Alin*, *Helander*, *Samzelius*, *Nyström* och *Unger*, hvilka ansett, att utlåtandet bort hafva följande lydelse:

Då bifall till motionärens förslag skulle medföra upphäfvande af den i § 49 regeringsformen och § 1 riksdagsordningen stadgade grundsatsen om de båda kamrarnes lika behörighet och myndighet, får utskottet, som anser vidmagthållandet af denna grundsats vara högst nödigt och högst nyttigt, hemställa

att motionen icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda;
af herrar *Ljungman* och *Johnsson* mot vissa delar af motiveringen;
samt af herr *Hedin*.